

Щодо величини страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком

Починаючи з 1 січня 2018 року право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років мають особи за наявності необхідного страхового стажу, визначеного на дату досягнення пенсійного віку. Необхідний для призначення пенсії страховий стаж протягом 10 років збільшується на один рік. Так у 2018 році для того щоб вийти на пенсію в 60 років, потрібно було мати не менше 25 років страхового стажу, у 2019 необхідно 26 років, у 2020 - 27 років, у 2021 - 28 років, а у 2028 - 35 років.

Пенсійний вік для жінок підвищувався поетапно, з 2011 року щорічно на 6 місяців і з квітня 2021 року становить 60 років.

Жінки, які народжені після 1 січня 1962 року, право на пенсію за віком за наявності відповідного страхового стажу мають після досягнення ними 60 років.

Пенсія за віком призначається з дня, що настає за днем досягнення пенсійного віку, якщо звернення за пенсією відбулося не пізніше трьох місяців з дня досягнення особою пенсійного віку.

У разі відсутності, починаючи з 1 січня 2018 року, страхового стажу, передбаченого для призначення пенсії після досягнення віку 60 років, пенсія за віком може бути призначена після досягнення віку 63 роки або 65 років за наявності відповідного страхового стажу.

Це означає, що при сповненні 60 років та при наявності 28 років страхового стажу особі буде призначена пенсія за віком. У випадку, якщо напрацьовано менше страхового стажу, наприклад, з 1 січня 2021 року по 31 грудня 2021 року - від 18 до 28 років, особа претендуватиме на призначення пенсії за віком у віці 63 роки.

Якщо ж набутого стажу менше 18 років, зокрема, від 15 до 18, то пенсія за віком буде призначена при сповненні 65 років.

За умови наявності не менше 15 років страхового стажу, для чоловіків і жінок встановлено єдиний пенсійний вік – 65 років.

Така шкала залежності пенсійного віку від страхового стажу передбачена статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Якщо ж стажу набуто менше, ніж 15 років, то підстав для призначення пенсії за віком немає, в такому випадку можливе призначення державної соціальної допомоги органами соціального захисту населення на умовах і в порядку, визначених Законом України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають право на пенсію та особам з інвалідністю».

Необхідна тривалість страхового стажу визначається на дату досягнення віку 60 років та не змінюється надалі залежно від року звернення. Це означає, що якщо особа, наприклад, у 2021 році має 27 років страхового стажу при необхідній нормі 28 років і продовжує працювати, то при зверненні за пенсією через рік, у 2022 році, для неї норма тривалості стажу залишиться 28 років, тобто не збільшиться, і особа набуде право на пенсію за віком з дня звернення.

Якщо ж страхового стажу таки недостатньо, то в особи є право «придбати» стаж шляхом укладення договору на одноразову сплату страхових внесків за минулий період, впродовж якого особа не підлягала загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню. Для укладення такого договору слід звернутися в органи податкової служби.

При цьому варто зазначити, що період, за який проведено одноразову сплату єдиного внеску, враховується при обчисленні пенсії та не враховується при визначенні мінімального розміру пенсії за віком, доплати за понаднормовий стаж, при встановленні мінімальної пенсії на рівні 40 % мінімальної зарплати для осіб, які досягли віку 65 років, та при обчисленні розміру пенсії пропорційно до наявного страхового стажу.

У разі, якщо починаючи з 01.01.2004 року є періоди роботи, протягом яких особа працювала повний місяць, але суми сплачених страхових внесків є меншими, ніж мінімальний страховий внесок, до страхового стажу буде враховано не повний місяць, а період роботи, пропорційний сумі сплачених внесків. Цей період можливо зараховувати до страхового стажу як повний місяць за умови здійснення відповідної доплати до мінімальної суми страхових внесків в порядку, визначеному правлінням Пенсійного фонду. Доплата до сум сплачених страхових внесків проводиться в органах Пенсійного фонду, за умови подання відповідної заяви.

**Головне управління
Пенсійного фонду України
в Тернопільській області**

07.09.2021